

Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Tecrübeleri İle Muhasebe Standartlarına Yönelik Algıları Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma: Marmara Bölgesi Örneği*

Meral EROL FİDAN **
Hasan CİNİT ***

ÖZET

Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uyumlu biçimde hazırlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler İçin Türkiye Finansal Raporlama Standartları hakkında 1 Ocak 2013 öncesinde muhasebe meslek mensupları üzerinde uygulanmak üzere bir anket çalışması hazırlanmıştır. Ana kütle olarak muhasebe meslek mensuplarının yaklaşık yarısının faaliyet gösterdiği bölge olan Marmara Bölgesi ele alınarak anket uygulanmıştır. Bu makale çalışmasında muhasebe meslek mensuplarının muhasebe standartlarına yönelik algılarının mesleki tecrübeleri açısından analiz sonuçları yer almaktadır. Ayrıca konumuzla benzer daha önce yapılmış çalışmalar incelenerek tecrübe değişkeni açısından karşılaştırmalar yapılmıştır. Anket sonuçları IBM SPSS Statistics 20 Programı ile değerlendirilmiştir. Ki-Kare ve Independent Sample T-Testi ile analiz edilen anket sonuçlarına göre meslek mensuplarının verdikleri cevaplarla “0-15 yıl” ve “16 yıl ve üzeri” tecrübe süresi gruplandırması açısından istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. One Way ANOVA Testi ile analiz edilen anket sonuçlarına göre ise meslek mensuplarının verdikleri cevaplarla “0-10 yıl”, “11-20 yıl” ve “21 yıl ve üzeri” şeklinde belirlediğimiz tecrübe süresi gruplandırması açısından istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS), Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (IFRS), KOBİ Muhasebe Standartları (KOBİ TFRS), Mesleki Tecrübe.

JEL Sınıflandırması: M40, M41.

A Study on the Relationship between Experience of Accounting Professionals and Their Perception of Accounting Standards: Marmara Region Case

ABSTRACT

A survey to apply on accounting professionals, before January 1, 2013, concerning Turkish Financial Reporting Standards and Turkish Financial Reporting Standards for Small and Medium Sized Enterprises, prepared in accordance with the International Financial Reporting Standards, was devised. Marmara Region, where almost half of the accounting professionals work, was included in the survey study as the main population. This article includes analyses results concerning perception of accounting standards by accounting professionals in terms of experience. Furthermore, previous studies on the subject were examined and comparisons on the experience variable were drawn. Survey results were evaluated by IBM SPSS Statistics 20 Program. According to the survey results, analyzed with Chi-Square and Independent Sample T-Test, statistically significant differences among members of the “0-15 years” and “16 years and more” groups were identified. According to the survey results, analyzed with One Way ANOVA test, statistically significant differences among members of the profession considering the professional experience groups; “0-10 years”, “11-20 years”, “21 years and more”, were identified.

Keywords: Turkish Financial Reporting Standards (TFRS), Small and Medium Size Enterprises Accounting Standards (IFRS for SMEs), Professional Experience.

Jel Classification: M40, M41.

* Bu çalışma Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir. (Proje No: 2012- 01.BİL.05-01) Bu makale “TFRS Çerçevesinde KOBİ Muhasebe Standartlarının Muhasebe Meslek Grupları Tarafından Algı Düzeylerinin Tespitine Yönelik Uygulama: Marmara Bölgesi Örneği” konulu tamamlanmış yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

**Yrd.Doç.Dr. Meral Erol Fidan, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, meral.fidan@bilecik.edu.tr

***SMMM Hasan Cinit, Bilecik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, hasan_cinit@hotmail.com

1. GİRİŞ

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayınlanan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) dünya genelinde kabul edilmiş bulunmaktadır. Standartların oluşturulmasıyla, mali nitelikteki benzer olayların, ifade edilme yönteminin benzerliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca, oluşturulan finansal tabloların doğru, güvenilir, anlaşılabilir, gerçeğe uygun ve karşılaştırılabilir olmaları hedeflenmiştir.

Ülkemizde de muhasebe dilinde ortak uygulamaların oluşturulması amacıyla birtakım girişimlerde bulunulmuştur. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ve Sermaye Piyasası Kurumu (SPK)'nın yapmış olduğu çalışmalar sonrasında, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) kurulmuş bu kurul UMSK tarafından oluşturulan UFRS'yi kabul etmiş, bu doğrultuda standartlar oluşturmaya devam etmiştir. 6102 sayılı TTK'nın kabul edilmesi ile tüm sermaye şirketleri ve bilanço esasına tabi işletmelerin, mali tablolarını muhasebe standartları ile uyumlu bir şekilde hazırlamaları zorunlu hale getirilmiştir.

Uluslararası Muhasebe Standartları, büyük ölçekli ve halka açık firmalar tarafından kullanılmakta iken, bu standartların daha yalın bir hali KOBİ'ler için düzenlenmiştir. KOBİ'ler için hazırlanan standartlar (IFRS for SMEs) kaynağını UFRS'den almaktadır. KOBİ'lerin ihtiyaç duymayacağı düzenlemeler KOBİ Standartlarına dâhil edilmemiştir. Bununla birlikte, gerekli görüldüğü halde Uluslararası Muhasebe Standartları'na başvurulması gerektiği belirtilmiştir.

660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Türkiye Muhasebe Standartları lağvedilmiş ve Kamu Gözetim, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu kurulmuştur. 10 Mayıs 2012 tarihinde 28288 Sayılı Resmi Gazete'de Madde 7-3'te yayınlanan madde ile de 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 1.fikrasına "Diğer mevzuatta Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluna yapılan atıflar, Kuruma yapılmış sayılır" ifadesi eklenmiştir (Resmi Gazete, 2011).

6102 sayılı TTK'nda şirketlerin bağımsız dış denetime tabi tutulması şirketler ve muhasebe meslek mensupları için en önemli karar olmakla birlikte limited şirketler ve anonim şirketlerde bağımsız denetim uygulaması zorunlu hale gelmiştir. Ancak 397. maddede 26.06.2012 tarihli ve 6335 Sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonrası eklenen 4. fıkra ile bağımsız denetime tabi olacak şirketleri belirleme yetkisi Bakanlar Kurulu'na verilmiştir. 27.09.2012 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından yayınlanan bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin belirlenmesine ilişkin bağımsız denetime tabi olacak şirketler için bir kanun taslağı yayınladıktan sonra, 23.01.2013 tarihinde 28537 Sayılı Resmi Gazetede "Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar" yayımlanmıştır.

Bu Karara göre denetime tabi olma koşulları şöyle belirtilmektedir (KGK, 2013: 2):

MADDE 5– (1) Şirketlerin denetime tabi olup olmadığının belirlenmesinde tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte aktif toplamına, yıllık net satış hasılatına ve çalışan sayısına ilişkin genel ölçütler aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Aktif toplamı: 150 milyon TL ve üzeri,
- Yıllık net satış hasılatı: 200 milyon TL ve üzeri,
- Çalışan sayısı: 500 çalışan ve üzeri,

Yine Bakanlar Kurulu Kararına göre, şirketlerin denetime tabi olması için yukarıda belirtilen üç ölçütten ikisini üst üste iki hesap dönemi sağlaması gerekmektedir. İşletmelerin birbirini takip eden hesap dönemlerinde sağlanan iki ölçütün aynı ölçütler olması şart değildir. Bakanlar Kurulu Kararının Uygulanmasına Yönelik Usul ve Esaslar ile ilgili bu düzenlemesi sonucunda meslek mensuplarının standartlar konusundaki beklentileri bir süre ertelenmiştir. Bu düzenlemeler sonrası Türkiye’de Finansal Raporlama Standartları uygulamaları yeni bir boyut kazanmaktadır. Son alınan kararlar neticesinde KOBİ’ler için UFRS’lerin ülkemizde uygulanması belirsiz bir süreye kadar durdurulmuştur.

Bu çalışmanın amacı meslek mensuplarının tecrübeleri açısından (çalışma süresi) TFRS ve KOBİ’ler için UFRS/TFRS’lerin muhasebe meslek mensupları tarafından algılanma seviyesinin ortaya çıkartılması ve tecrübe değişkeni açısından algı farklılığı olup olmadığının belirlenmesidir.

TÜRMOB’a kayıtlı olarak Marmara Bölgesi’nde yer alan 11 ilde bağımlı olarak çalışan meslek mensubu oranı Türkiye geneline göre yaklaşık % 51’dir. Bağımsız çalışan meslek mensubu oranı ise Türkiye geneline göre yaklaşık % 41’dir. Toplamda Marmara Bölgesi’nde çalışan kayıtlı meslek mensubunun Türkiye geneline oranı ise % 46’dır. Ülkemizde işletmelerin çoğunluğunu oluşturduğu KOBİ’lerin ise yaklaşık % 40’ının Marmara Bölgesi’nde faaliyet göstermesinden ötürü Marmara Bölgesi araştırmamız için seçilmiştir. Bu verilere göre Marmara Bölgesi üzerinde yapılacak bir anket çalışması Türkiye genelinin yaklaşık yarısı üzerinde yapılmış bir çalışma olacaktır.

2. 1 OCAK 2013 ÖNCESİNDE KONUMUZ İLE İLGİLİ YAPILMIŞ BENZER ÇALIŞMALAR

Muhasebe meslek mensuplarının TFRS ve KOBİ TFRS hakkındaki bilgi düzeyleri ve standartlar hakkındaki düşüncelerinin belirlenmesine yönelik Türkiye’de birçok araştırmacı ülkemizin değişik bölgelerinde faaliyet gösteren meslek mensupları üzerinde anket çalışmaları yapmışlardır. Yapılan bu çalışmalardan konumuzla benzerlik gösterenlerin bulgularına aşağıda kısaca yer verilmiştir.

Hatunoğlu vd., (2013), Kahramanmaraş’ta 46 adet işletmenin, muhasebeden sorumlu yöneticileri ile gerçekleştirdiği anket çalışmasında işletmelerde muhasebe sorumlu yöneticilerin TFRS ve TFRS’ nin finansal tablolar üzerine etkilerine bakış açılarını ölçmeye yönelik sorular kullanmıştır. Anket sonucunda KOBİ’lerde muhasebeden sorumlu

yöneticilerin standartlar konusunda tam anlamıyla bilgi sahibi olmadıkları, ancak yararları konusunda olumlu görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir. TFRS'lerin anlaşılmasının ve yorumlanmasının zaman alıcı olması ve üst düzey mesleki eğitimi gerektirmesini en önemli iki sorun olarak belirtilmiştir (Hatunoğlu vd., 2013).

İşgüden ve Kızılgöl (2012), Balıkesir ilinde meslek mensuplarının UFRS'na bakış açılarını ölçmek istemiştir. Muhasebe alanına ortak bir dil kazandırılması, mesleki bilgi gelişimine katkı sağlanması, muhasebe uygulamalarının şeffaflaşması, kayıt düzeninin kalitesinin artması ve finansal tabloların doğru ve gerçekçi bilgiyi göstermesi gibi nedenlerle UFRS'lerin meslek mensuplarınca destelendiğini tespit etmiştir. Meslek odalarının UFRS'lere yönelik gerçekleştirdikleri eğitimlerin meslek mensuplarının bakış açılarını olumlu etkilediği ve meslek mensuplarının UFRS'lerin uygulanaşına yönelik isteklerinin artmasının sağlandığı tespit edilmiştir (İşgüden ve Kızılgöl, 2012).

Koroğlu ve Doğan (2012), Marmaris muhasebe meslek mensuplarının TFRS hakkında bilgi düzeyleri ve meslek mensupları arasında görüş ayrılıklarının olup olmadığının tespit edilmesidir. Meslek mensuplarının TFRS ile ilgili yeterli derecede bilgi sahibi olmadıkları tespit edilmiştir. Eğitim seminerleri, hesap planının ve muhasebe paket programlarının standartlara uyumlu hale getirilmesi gibi unsurlar gerçekleştirildiği takdirde TFRS'nin uygulanmasının bir sorun teşkil etmeyeceği belirtilmektedir (Koroğlu ve Doğan, 2012).

Arsoy ve Bora (2012), Bursa ilinde SWOT analizi ile Türkiye'de KOBİ muhasebe standartları uygulamasının güçlü-zayıf yönleri ile fırsat ve tehditlerinin neler olacağını belirlemeye çalışmıştır. Analize göre meslek mensupları her ne kadar KOBİ'lerin kurumsallaşmasında KOBİ muhasebe standartlarının önemli olduğunu düşünseler de, kurumsallaşma düzeyinin genel itibarıyla KOBİ'lerde düşük olduğu kanısına sahiptirler (Arsoy ve Bora, 2012).

Özkan ve Özşahin (2012), Kayseri ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinde bir anket çalışması uygulamıştır. Araştırma sonucuna standartların uygulamaya geçmesiyle işletmelerin daha şeffaf raporlama yapacakları, tabloların güvenilirliğinin artacağı, muhasebede dil birliği sağlanacağı, muhasebe mesleğinin öneminin artacağı, iş yükünün artacağı ve meslek mensuplarının eğitilmesi gerektiği düşüncelerinde hemfikir olduğu ortaya konulmuştur (Özkan ve Özşahin, 2012).

Hacıhasanoğlu vd., (2012), Ankara ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdikleri anket çalışmasında meslek mensupları bu standartları uygulamaya hazırlar mı?" sorusunu cevaplamaya çalışmıştır. KOBİ TFRS'nin ülkemizde uygulanabilirliği doğrultusunda muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS konusundaki farkındalıkları ve bilgi düzeyleri de belirlenmeye çalışılmıştır. Standartlar hakkında meslek mensupları mensuplarının genel olarak, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin muhasebenin gelişimine katkı sağladığı görüşünü destekledikleri, buna karşın muhasebe alanında meydana gelen gelişmelerin gerisinde kaldığı yargısını taşıdıkları görülmüştür. Bilgi

düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Mesleki tecrübe ile tekdüzen muhasebe sistemi ile ilgili verilen cevaplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde mesleki tecrübe ile KOBİ TFRS'ler ile ilgili ifadeler verilen cevaplar arasında da yine anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür. Farklılığın kaynağına bakıldığında, daha genç meslek mensupları ile yaşlı meslek mensupları ve mesleki tecrübesi düşük meslek mensupları ile mesleki tecrübesi yüksek meslek mensupları arasında bu konular ile ilgili görüş ayrılıklarının olduğu belirlenmiştir (Hacıhasanoğlu vd., 2012).

Bozdemir (2012), çalışmasında Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Erzurum ilinde kayıtlı muhasebe meslek mensupları tarafından algısı üzerine bir anket uygulamıştır. TMS uygulaması zorunluluğunun daha uzun bir zamana yayılarak aşamalı geçişe dayandırılması gerektiğini belirtmiştir (Bozdemir, 2012).

Kurtçu ve Akdoğan (2011), çalışmasında Amasya ve Çorum illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdiği anket çalışmasında 290 katılımcıdan elde ettiği cevaplarda; YMM ve SMMM'lerin Tam set UFRS, KOBİ'ler için UFRS ve Yeni TTK'nın sermaye şirketlerine getirdiği yenilikler hakkında bilgilendirme çalışmalarının yetersiz olduğunu tespit etmiştir. YMM ve SMMM'ler KOBİ'ler için UFRS'den sonra denetim işlemlerinin kolaylaşacağını ve KOBİ'ler için UFRS'nin modern, güvenilir ve ihtiyaçlara cevap verebilir nitelikte olduğunu düşündüklerini belirlemiştir. KOBİ'ler için UFRS ve bağımsız dış denetim uygulamasının YMM ve SMMM'ler tarafından olumlu karşılandığı ortaya konulmuştur.

Erol vd., (2011), çalışmalarında, Çanakkale merkez ve Biga ilçesinde faaliyette bulunan meslek mensuplarının TMS/TFRS'lere yönelik bakış açılarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Meslek mensuplarının TMS/TFRS'lerin işletme faaliyetlerine olumlu katkı sağlayacağını düşündükleri ve TMS/TFRS'lerin mesleki faaliyetlerine ve mesleğin gelişimine olumlu yönde katkı sağlayacağı görüşünde oldukları tespit edilmiştir (Erol vd., 2011).

Can ve Gör (2011), çalışmasında, Ankara ve Çankırı illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının, Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ilişkin bilgi düzeylerinin tespiti amaçlanmıştır. Araştırma neticesinde, meslek mensuplarının TMS hakkında yeterli bilgilerinin olduğu tespit edilmiş bununla birlikte sistematik bir eğitime ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir (Can ve Gör, 2011).

Dinç ve Atabay (2011), çalışmasında Trabzon, Rize ve Giresun illerinde muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdiği bir anket çalışması verileri yer almaktadır. Çalışmada amaç mali müşavirlerin standartlar konusundaki bilgi düzeylerini belirlemek ve standartların uygulanmasında etkili olması muhtemel faktörleri belirlemek olarak belirtilmiştir. Analiz sonucunda, belirtilen illerde faaliyet gösteren mali müşavirlerin standartlarla ilgili bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, meslek mensuplarının mesleki bilgi ve tecrübelerindeki yükselişin, mesleki beklentilerindeki

yükselişin, otoritelerin yapacağı etkinliklerin standartların uygulama başarısını olumlu yönde etkileyeceğinin düşünülmekte olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Dinç ve Atabay, 2011).

Elitaş vd., (2011), çalışmalarında, Afyon, Denizli, Uşak illerinde faaliyette bulunan meslek mensupları gözüyle Türkiye Muhasebe Standartları analiz edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, meslek mensuplarının TMS hakkında yeterli bilgiye sahip olmakla birlikte, eğitime ihtiyaç duydukları, verilen eğitimlerin yeterli olmadığı tespit edilmiştir (Elitaş vd., 2011).

Çankaya ve Hatipoğlu (2011), Türkiye çapında gerçekleştirmeye çalıştığı çalışmasında UMS/UFRS' lerin ülkemizde benimsenme ve uygulanma sürecine ilişkin muhasebe meslek mensuplarının beklentilerine etki edebilecek faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonuçlarına göre; ülkemizin UMS/UFRS' leri benimseme ve uygulama sürecinde muhasebe meslek mensuplarının beklentilerini etkileyen en önemli unsurlar; standartlara ilişkin eğitim sorunu, mevcut standartlar setinin ülkemiz ekonomisinin önemli bölümünü oluşturan KOBİ'lere uygun olmayışıdır. Ayrıca bu standartların yazılış şekli, çevirisi gibi öz yapısından kaynaklanan bir takım sorunlar taşınması, söz konusu standartların uygulanması sürecinde kültür çevresinden etkilenebilme olasılığı olarak belirlenmiştir. Standartların yapısına ilişkin muhasebe meslek mensuplarının olumsuz bir algı içerisinde oldukları, yasal ve ekonomik çevrenin uygulamayı sınırladığını ifade ettikleri, ulusal kültürden kaynaklanabilecek birtakım yapılageliş ve alışkanlıkların standartların uygulanması sürecini etkileyebileceği belirtilmiştir. Ayrıca UMS/UFRS setine ilişkin bilgi düzeyinin lisans ve daha alt düzeyde eğitime sahip meslek mensuplarında daha düşük ifade edilmesinin söz konusu muhasebe eğitimi müfredatlarının gözden geçirilmesi gerektiği sonucunu ortaya koymuştur (Çankaya ve Hatipoğlu, 2011).

Güneş vd., (2011), çalışmalarında Elazığ ve Malatya illerine kayıtlı muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdikleri anket çalışması KOBİ TFRS uygulayacak KOBİ'lerin mevcut durumu ve meslek mensuplarının KOBİ TFRS' yi algılama, benimseme ve uygulamalarına ne derece hazır olduklarını belirlemeye yönelik bir çalışmadır. Araştırma sonucunda Elazığ ve Malatya illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS' ye yönelik bilgi düzeylerinin oldukça yetersiz olduğu, KOBİ TFRS ile ilgili çok az sayıda materyallere sahip olup çok az sayıda seminer ve toplantılara katıldıkları görülmüştür. Ayrıca meslek mensupları KOBİ TFRS' nin zamanında ve başarı ile uygulanabileceği konusunda oldukça zayıf bir inanç taşıdıkları gibi kendilerinin KOBİ TFRS' yi başarı ile uygulayabileceklerinden de emin olmadıklarını belirtmişlerdir (Güneş vd., 2011).

Gençtürk vd., (2011), çalışmalarında Isparta, Antalya ve Burdur illerinde faaliyet gösteren SM, SMMM ve YMM üzerinde gerçekleştirdiği anket çalışmasında muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki bilgi düzeyleri ölçülmeye çalışılmış ve fark analizleri yapılmıştır. Yapılan çalışmada meslek mensupları KOBİ TFRS' nin muhasebe mesleğine katkı sağlayacağı düşüncesinde oldukları, KOBİ TFRS hakkında bilgi sahibi

olduklarını belirttikleri ve çalıştıkları illere, öğrenim durumlarına ve unvanlarına göre aralarında anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşmışlardır (Gençtürk vd., 2011).

Erdoğan ve Dinç (2009), çalışmasında Türkiye'deki bütün bölgelerinden tesadüfi olarak seçtikleri illerdeki muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdikleri anket çalışması sonucunda muhasebe meslek mensuplarının önemli bir kısmının standartlar hakkında yetersiz oldukları, katılımcıların unvanlarına göre değerlendirildiğinde YMM'ler yüksek oranda bilgisinin olduğunu ve bilgilerinin yeterli olduklarını da belirtmişlerdir. Çalışmada standartlar içinde en fazla bilgi sahibi olunan standardın da tespitine yönelik değerlendirme yapılmış olup, en fazla bilgi sahibi olduğu söylenen standardın Stoklar Standardı olduğu belirtilmiştir (Erdoğan ve Dinç, 2009).

Ülkü (2008), İstanbul'da faaliyette bulunan muhasebe meslek mensuplarının KOBİ'ler için UFRS Setini nasıl algıladıklarını ortaya koymak adına bir anket çalışması yapmıştır. TMSK ve diğer kuruluşların çalışmalarının yetersiz görüldüğü, meslek mensuplarında eğitim seviyesi yükseldikçe bilgi seviyesinin de yükseldiği sonuçları elde edilmiştir (Ülkü, 2008).

3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmada öncelikle Türkiye'de KOBİ'lerin ve muhasebe meslek mensuplarının yaklaşık yarısının faaliyet gösterdiği Marmara Bölgesi'nde meslek mensuplarının tecrübe süreleri açısından TFRS ve KOBİ TFRS'leri algılanma seviyesinin ortaya çıkartılması ve tecrübe değişkeni açısından algı farklılığı olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca meslek mensuplarının TFRS ve KOBİ TFRS hakkındaki bilgi seviyeleri tecrübe seviyeleri açısından belirlenmeye çalışılacaktır.

4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Marmara Bölgesi'nde böyle bir araştırma ilk kez yapılmış olup; İstanbul, Bursa, İzmit, Sakarya gibi büyük bir istihdam kapasitesi olan ve ülkemizdeki KOBİ'lerin en yoğun olduğu bu illerde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının dünya standartlarına geçiş sürecindeki düşünceleri ve konuyla ilgili olumlu ve olumsuz düşünceleri tespit edilerek çözülmesi gereken hususlara tecrübe değişkeni açısından bir ölçüde açıklık getirilmiş olacaktır.

5. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI

TÜRMOB'a kayıtlı bağımlı ve bağımsız çalışan muhasebe meslek mensubu sayısı toplamı ise Tablo 1'de görüldüğü gibi olup, Marmara Bölgesi'nde yer alan 11 ilde bağımlı olarak çalışan meslek mensubu oranı Türkiye geneline göre yaklaşık % 51'dir. Bağımsız çalışan meslek mensubu oranı ise Türkiye geneline göre % 41'dir.

Araştırmada evren sadece Marmara Bölgesi illerine kayıtlı muhasebe meslek mensuplarından SM ve SMMM'ler olarak sınırlandırılmıştır. Böylece evren büyüklüğümüz 41.142 kişi olarak belirlenmiştir. YMM'ler anket kapsamı dışında tutulmuştur.

Ankete Marmara bölgesinde yer alan 11 ilden 997 SMMM ve SM cevap vermiştir. Bu anketlerden 47 tanesi önemli ölçüde boş yanıtlar içerdiği için analiz dışında bırakılmıştır. Toplamda 950 anket analiz kapsamına alınmıştır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde basit tesadüfi örnekleme yöntemi formülü (Nakip, 2003: 212-214) kullanılmış ve % 95 güven düzeyinde ve $\pm$ %5 sapma aralığında 41.142 evren büyüklüğü için önerilen örneklem büyüklüğü olarak 381 meslek mensubu ile anket yapılması gerektiği hesaplanmıştır. İstatistiki olarak topladığımız 950 anket sayısı % 95 güven düzeyinde ve $\pm$ %5 sapma aralığında toplanması önerilen örneklem büyüklüğünü fazlasıyla geçmiştir.

Tablo 1. Marmara Bölgesi İllerinde ve Türkiye’de TÜRMOB’a Kayıtlı Bağımlı ve Bağımsız Çalışan Muhasebe Meslek Mensubu Üye Sayıları

İller	Bağımlı	Bağımsız	Toplam
Bilecik	50	75	125
Balıkesir	339	579	918
Bursa	1910	2099	4009
İstanbul	17279	15039	32318
Çanakkale	124	273	397
Edirne	108	271	379
Kırklareli	79	194	273
Sakarya	343	427	770
Tekirdağ	118	304	422
Yalova	67	157	224
Kocaeli	480	827	1307
Marmara Bölgesi İçin Toplam	20897	20245	41142
Türkiye İçin Toplam	40981	49483	90464

Kaynak: TÜRMOB, (2013).

6. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada anket yöntemi kullanılmış olup, veriler basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen meslek mensuplarına yüz yüze uygulanan anket sorularına verdikleri cevaplar ile elde edilmiştir. Anket beş bölümden oluşmakla birlikte bu çalışma için sadece üç bölüm değerlendirilmiştir. Birinci bölümde meslek mensuplarının demografik özellikleri, ikinci bölümde muhasebe meslek mensuplarının TFRS ve KOBİ TFRS hakkındaki görüşlerini tespit etmeye yönelik tek uçlu (Evet/Hayır) ile ölçülen sorular, üçüncü bölümde TFRS ve KOBİ TFRS hakkındaki görüşlerini tespit etmeye yönelik 5’li Likert (5. Kesinlikle katılıyorum, 4. Katılıyorum, 3. Fikrim Yok, 2. Katılmıyorum, 1. Kesinlikle Katılmıyorum) ile ölçülen sorular yer almaktadır. Böylece uygulanan ankette toplamda 64 adet soru yer almakla birlikte bu makale çalışmasında anket sorularından 36’sı değerlendirme kapsamına alınmıştır. Veriler IBM SPSS Statistics 20 Programı kullanılarak değerlendirilmiştir.

7. ARAŞTIRMADA KULLANILAN TESTLER

Ankete verilen cevapların analizinde frekans, ortalama ve standart sapma (SS) değerlendirmeleriyle birlikte Ki-Kare (χ^2), Independent Sample –testi (Levene testi) ve One Way Anova (Scheffe testi) testleri uygulanmıştır. Bununla birlikte çalışmamızda çok fazla

tablo gösteremeyeceğimiz için sadece istatistiki olarak anlamlı dediğimiz ($P \leq 0,05$) sonuçlara yer verilmiştir.

Uyumluluk seviyesi testi, ilişkilerin var olup olmadıklarının testi ve iki değişkenin birbirlerinden bağımsız olup olmadıklarının testi (χ^2) testi ile yapılmaktadır. Esasen χ^2 testi sadece ilişkilerin tespitinde değil, değişkenlerin arasındaki farklılıkların belirlenmesinde de kullanılmaktadır (Altunışık vd., 2007: 194-195).

T-Testi sadece iki grup arasında karşılaştırma yapmaya imkân tanımaktadır. Burada karşılaştırılan iki grubun normal dağılım sergileyen iki farklı evrenden tesadüfi olarak seçilmiş olması ve gözlemlerin birbirinden bağımsız olması gerekmektedir. Her iki grubun varyanslarının eşit olma zorunluluğu bulunmamakla birlikte, varyanslarının eşit olup olmaması durumuna göre farklı t değerleri hesaplanmaktadır (Altunışık vd., 2007: 175-176).

Uyguladığımız diğer parametrik analiz tekniği One-Way ANOVA'dır. İki'den fazla grubun karşılaştırılmasında uygulanmaktadır. Bu tekniğe Varyans analizi de denmektedir. ANOVA testinde karşılaştırma yapılan gruplar arasında bir farkın olup olmadığı gösterilmekle birlikte, bu farklılığa sebep olan grubun hangi grup olduğunu söyleyememektedir. Burada da en yaygın kullanılan Scheffe testi uygulanmıştır (Altunışık vd., 2007: 182-183).

8. ARAŞTIRMANIN GÜVENİLİRLİĞİ

Ankette yer alan 64 adet sorunun güvenilirliği Cronbach's Alpha yöntemi ile ölçülmüş ve Alpha katsayısı 0,830 olarak saptanmıştır. Bu çalışmada kullandığımız 36 soru için güvenilirlik ölçüldüğünde ise Alpha katsayısı 0,769 olarak saptanmıştır. Sosyal bilim araştırmalarında minimum güvenilirlik düzeyinin %70 olması yeterli kabul edildiğinden, araştırmada sağlanan güvenilirlik düzeyinin geçerli olduğu ifade edilebilir.

9. ARAŞTIRMANIN FREKANS VE TEST ANALİZLERİ SONUÇLARI

9.1. Demografik Özellikler İle İlgili Frekans Analizi Sonuçları

Ankete katılan meslek mensuplarının belirlediğimiz demografik değişkenlere verdikleri cevapların dağılımları Tablo 2'de verilmiştir. Marmara Bölgesi iline kayıtlı meslek mensuplarından ankete katılanların % 29,4'ü bayan, % 70,2'si ise erkektir. Katılımcıların 28'i SM, 922'si ise SMMM'dir. SM katılımcısının az olması tamamen tesadüfidir. Çalışma şekillerine katılımcıların % 43,4'ü bağımlı, % 55,1'i ise bağımsız olarak faaliyet göstermektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Frekans	%	Mesleki Unvan	Frekans	%
Bayan	279	29,4	SM	28	2,9
Erkek	667	70,2	SMMM	922	97,1
Cevapsız	4	0,4	Toplam	950	100,0
Toplam	950	100,0			
Mesleki Tecrübe	Frekans	%	Yaş	Frekans	%
0-5 Yıl	90	9,5	25-30	74	7,8
6-10 Yıl	178	18,7	31-35	211	22,2
11-15 Yıl	200	21,1	36-40	185	19,5
16-20 Yıl	132	13,9	41-45	174	18,3
21-25 Yıl	127	13,4	46-50	105	11,1
26-30 Yıl	84	8,8	51-55	74	7,8
31 Yıl ve üstü	99	10,4	56 Yaş ve üstü	122	12,8
Cevapsız	40	4,2	Cevapsız	5	0,5
Toplam	950	100,0	Toplam	950	100,0
Çalışma Şekli	Frekans	%	Eğitim Durumu	Frekans	%
Bağımlı	412	43,4	Lise	63	6,6
Bağımsız	523	55,1	Ön Lisans	47	4,9
Çalışmıyor	4	0,4	Lisans	777	81,8
Cevapsız	11	1,2	Lisansüstü	58	6,1
Toplam	950	100,0	Cevapsız	5	0,5
			Toplam	950	100,0

Eğitim durumlarına göre katılımcıların çoğunluğu % 81,8 oran ile lisans mezunudur. Ankette verdiğimiz yaş aralıklarına göre en fazla “31-35” yaş arası meslek mensubunun anketimize cevap verdiği görülmüştür. Ankette verdiğimiz mesleki tecrübe aralıklarına göre ise en fazla “11-15” yıl arası tecrübesi olan meslek mensubundan cevap alındığı görülmektedir. Bu sorumuza 40 meslek mensubu cevap vermemiştir. Bu sorunun boş bırakılmasının nedeni olarak meslek mensuplarının anket yapıldığı anda kaç yıllık tecrübesi olduğunu hesaplamakla vakit harcamamak düşüncesinde oldukları söylenebilir.

Tablo 3’e bakıldığında katılımcıların çalıştıkları illere göre dağılımları verilmektedir. En fazla katılım İstanbul ve Bursa illerinden sağlanmıştır.

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların İllere Göre Dağılımı

İller	Katılımcı Sayısı	%
Bilecik	70	7,4
Balıkesir	54	5,7
Yalova	97	10,2
Bursa	203	21,4
Kocaeli	68	7,2
Sakarya	31	3,3
Kırklareli	59	6,2
İstanbul	316	33,3
Edirne	16	1,7
Çanakkale	20	2,1
Tekirdağ	16	1,7
Toplam	950	100,0

9.2. Meslek Mensuplarının Mesleki Tecrübelerine Göre TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Bilgi Düzeyleri İle İlgili Frekans Analizi Sonuçları

Meslek mensuplarına TFRS ve KOBİ TFRS hakkında bilgi düzeyleri sorulmuş ve verilen seçeneklere göre (çok bilgiliyim, bilgiliyim, az bilgiliyim, hiç bilgim yok) durumlarını işaretlemeleri istenmiştir. Tablo 4’te meslek mensuplarının mesleki tecrübe sürelerine göre TFRS hakkında bilgi seviyeleri için verdikleri cevaplar yer almaktadır. “0-15 yıl” tecrübesi olan mensupların % 27,7 ile en fazla “Az bilgiliyim” seçeneğine işaretlemeleri yapılmıştır. “16 yıl ve üstü” tecrübe grubunda ise mensuplar % 23,5 ile en fazla “Bilgiliyim” seçeneğine işaretlemeleri yapmışlardır.

Tablo 5’te ise meslek mensuplarının mesleki tecrübe sürelerine göre KOBİ TFRS hakkında bilgi seviyeleri için verdikleri cevaplar yer almaktadır. “0-15 yıl” tecrübesi olan mensupların % 28,7 ile en fazla “Az bilgiliyim” seçeneğine işaretlemeleri yapılmıştır. “16 yıl ve üstü” tecrübe grubunda ise mensuplar % 22,9 ile en fazla “Az bilgiliyim” seçeneğine işaretlemeleri yapmışlardır.

Tablo 4. Meslek Mensuplarının Mesleki Tecrübe Sürelerine Göre TFRS Hakkında Bilgi Seviyeleri

Seviye	0-15 yıl	%	16 yıl ve üstü	%	Toplam	%
Çok Bilgiliyim	15	1,7	13	1,4	28	3,1
Bilgiliyim	187	20,6	213	23,5	400	44,1
Az Bilgiliyim	251	27,7	202	22,3	453	49,9
Hiç Bilgim Yok	13	1,4	13	1,4	26	2,9
Toplam	466	51,4	441	48,6	907	100

Tablo 5. Meslek Mensuplarının Mesleki Tecrübe Sürelerine Göre KOBİ TFRS Hakkında Bilgi Seviyeleri

Seviye	0-15 yıl	%	16 yıl ve üstü	%	Toplam	%
Çok Bilgiliyim	10	1,1	12	1,3	22	2,4
Bilgiliyim	175	19,4	202	22,4	377	41,8
Az Bilgiliyim	259	28,7	207	22,9	466	51,7
Hiç Bilgim Yok	19	2,1	18	2,0	37	4,1
Toplam	463	51,3	439	48,7	902	100

Bu cevaplara göre Marmara Bölgesi illerinde anketimize katılan “0-15 yıl” tecrübesi olan meslek mensuplarının TFRS bilgi seviyesi açısından kendilerini daha çok az bilgili olarak tanımladığı, “16 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensuplarının kendilerini bilgili olarak tanımladıkları tespit edilmiştir. KOBİ TFRS bilgi seviyeleri açısından ise hem “0-15 yıl” hem de “16 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensuplarının kendilerini az bilgili olarak tanımladığı tespit edilmiştir.

Köroğlu ve Doğan (2012), makale çalışması Marmaris ilçesindeki muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirilen bir anket çalışması olup, 75 adet katılımcının verdiği cevaplara göre meslek mensuplarının kıdem durumları ile TFRS hakkında bilgi düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte UFRS hakkında bilgi düzeyleri bakımından anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Yani, kıdem yılı yüksek olan meslek mensuplarının TFRS hakkında bilgi düzeyleri yüksektir fakat meslek mensuplarının kıdem yılı ile UFRS hakkındaki bilgi düzeyleri arasında ilişki bulunamamıştır.

İşgüden ve Kızılgöl (2012), Balıkesir ilinde muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdikleri anket çalışmalarında 140 adet katılımcıdan elde ettiği verilerin analizi sonucunda meslek mensuplarını mesleki alandaki tecrübelerine göre değerlendirildiğinde mesleğe yeni başlayan veya bu mesleği on yıl ve üzeri bir süredir gerçekleştiren meslek mensuplarının kendi sorumluluklarını eksiksiz gerçekleştirmek amacıyla gereken çabayı ve ilgiyi gösterdiklerine dikkat çekmektedir. Fakat mesleğe yeni başlayan meslek mensuplarının UFRS'lere adaptasyonu biraz daha kolay gelişebileceğini belirtmektedir. Yeni meslek mensuplarının bilgilerinin yeni düzene yönelik oluşu, uzun yıllardır bu mesleği gerçekleştiren meslek mensuplarına göre UFRS'lere adaptasyonlarını kolaylaştırabileceği gözlemlenmiştir.

9.3. Mesleki Tecrübe Değişkeni Açısından Test Analizleri

Gerçekleştirdiğimiz ankette meslek mensupları tecrübelerine göre 7 kategoriye ayrılmakla birlikte χ^2 ve Independent Sample T-Testi analizlerinin yapılabilmesi için tecrübe gruplandırması 2 gruplamaya dönüştürülmüş, yine One Way Anova testi yapılabilmesi için de tecrübe gruplandırması 3 gruplamaya dönüştürülmüştür. Bu gruplandırmaya göre yapılan analizler aşağıda verilmektedir.

Meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkında kişisel özellikleri ve düşüncelerini ölçen ifadeler mesleki tecrübe değişkeni açısından analiz edildiğinde aşağıda Tablo 6, Tablo 7 ve Tablo 8’de görülen sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 6’da görüldüğü gibi, “KOBİ TFRS uygulamaları hakkında bir çalışmanız oldu mu?” sorumuzda mesleki tecrübe değişkeni açısından χ^2 ve Fisher Exact Test ile analiz edildiğinde “0-15 yıl” arası meslek mensubu ile “16 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları arasında istatistiksel anlamlı ilişki (fark) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Mesleki Tecrübe Değişkeni Açısından Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS Hakkında Kişisel Özellikleri ve Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin Ki-Kare Analizi

Mesleki Tecrübe	KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkında Bir Çalışmanız Oldu mu?					
	Evet	(%)	Hayır	(%)	Toplam	(%)
0-15 yıl	119	13,3	345	38,6	464	52,0
16 yıl ve üstü	168	18,8	261	29,2	429	48,0
Toplam	287	32,1	606	67,9	893	100,0

Sonuç: χ^2 18,666, *sd* (1), $P \leq 0,05$ ve Fisher’s Exact Test sonucuna göre *sig* (2-tailed) $P \leq 0,05$ ile anlamlı.

Tablo 7’de görüldüğü gibi, “KOBİ TFRS uygulamalarının zor olması nedeniyle mesleği bırakmayı düşündüğünüz oldu mu?” sorumuzda mesleki tecrübe değişkeni açısından χ^2 ve Fisher Exact Test ile analiz edildiğinde “0-15 yıl” arası meslek mensubu ile “16 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları arasında istatistiksel anlamlı fark (ilişki) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Mesleki Tecrübe Değişkeni Açısından “KOBİ TFRS Uygulamalarının Zor Olması Nedeniyle Mesleği Bırakmayı Düşündüğünüz Oldu mu?” Sorusu İçin Ki-Kare Analizi

Mesleki Tecrübe	KOBİ TFRS Uygulamalarının Zor Olması Nedeniyle Mesleği Bırakmayı Düşündüğünüz Oldu mu?					
	Evet	(%)	Hayır	(%)	Toplam	(%)
0-15 yıl	38	4,2	427	47,3	465	51,6
16 yıl ve üstü	58	6,4	379	42,0	437	48,4
Toplam	96	10,6	806	89,4	902	100,0

Sonuç: χ^2 6,162, *sd* (1), $P \leq 0,05$ ve Fisher’s Exact Test sonucuna göre *sig* (2-tailed) $P \leq 0,05$ ile anlamlı.

Elitaş vd. (2011), çalışmalarında Afyon, Denizli, Uşak illerinde faaliyette bulunan meslek mensupları gözüyle Türkiye Muhasebe Standartları analiz edilmeye çalışılmıştır. “1-5

yıl” tecrübeye sahip meslek mensuplarının TMS nedeniyle mesleği bırakma tutumları ile “16 yıl ve üzeri” tecrübeye sahip meslek mensuplarının mesleği bırakma tutumları arasında fark olduğu, mesleki tecrübesi 16 yıl ve üzerinde olan meslek mensuplarının “TMS hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığım için mesleği bırakma” konusuna, mesleğin ilk yıllarındaki meslek mensuplarına göre daha yakın olduklarını ortaya çıkarmıştır.

Tablo 8’de görüldüğü gibi, “KOBİ TFRS hakkında eğitim kurslarına katıldınız mı?” sorumuzda mesleki tecrübe değişkeni açısından χ^2 ve Fisher Exact Test ile analiz edildiğinde “0-15 yıl” arası meslek mensubu ile “16 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları arasında istatistiki anlamlı ilişki (fark) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8. Mesleki Tecrübe Değişkeni Açısından “KOBİ TFRS Hakkında Eğitim Kurslarına Katıldınız mı?” Sorusu İçin Ki-Kare Analizi

Mesleki Tecrübe	KOBİ TFRS Hakkında Eğitim Kurslarına Katıldınız mı?					
	Evet	(%)	Hayır	(%)	Toplam	(%)
0-15 yıl	375	41,7	90	10,0	465	51,7
16 yıl ve üstü	373	41,5	61	6,8	434	48,3
Toplam	748	83,2	151	16,8	899	100,0

Sonuç: $\chi^2 4,511$, *sd (1)*, $P \leq 0,05$ ve Fisher’s Exact Test sonucuna göre *sig (2-tailed) $P \leq 0,05$* ile anlamlı.

Meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkında genel düşünceleri ölçmek amacıyla sorduğumuz 21 adet ifade için uyguladığımız Independent Sample T-testi ve Levene Testi sonucunda anlamlı fark tespit edilen ifadeler ve sonuç değerleri Tablo 9’da verilmektedir. Anlamlı farklar koyu renkte ve (*) ile gösterilmiştir. Meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki genel düşüncelerini ölçmek için sorduğumuz 21 adet ifadeye yaptığımız Independent Sample t-testi ve Levene testi sonuçlarına göre meslek mensupları tecrübelerine göre aşağıdaki 6 ifadeye farklılaşmaktadır:

1. KOBİ TFRS’nin uygulanma süreci meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri sayesinde kolay olacaktır.
2. TÜRMOB tarafından verilecek eğitimler KOBİ TFRS’nin uygulanma sürecini kolaylaştıracaktır.
3. KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planımız yeterli olacaktır.
4. KOBİ TFRS’ye uygun hazırlanmış finansal tabloları anlamak daha kolay olacaktır.
5. KOBİ TFRS’nin uygulanması sürecinde en önemli engel Tekdüzen Muhasebe Sistemi olacaktır.
6. KOBİ TFRS’nin uygulanması sürecinde en önemli engel muhasebe programlarına adaptasyon sürecinde olacaktır.

Kurtçu ve Akdoğan (2011), çalışmasında Amasya ve Çorum illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdiği anket çalışmasında 290 katılımcıdan

elde ettiği cevaplarda finansal tablolarla ilgili olarak şu sonuca ulaşmıştır: “Bağımsız denetim finansal tabloların gerçeği yansıtıp yansıtmadığını saptar” ifadesini yönelttiği meslek mensuplarının verdiği cevaplara göre meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri değişkenine göre 16-20 yıl arası olan YMM ve SMMM'ler, hizmet süresi 16-20 yıldan fazla veya az olanlara göre bu konuya daha fazla katıldıklarını tespit etmiştir.

Dinç ve Atabay (2011), çalışmasında Trabzon, Rize ve Giresun illerinde muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdiği bir anket çalışması sonucunda 91 adet katılımcıdan elde ettiği cevaplara göre mesleki tecrübe açısından şu sonuca ulaşmıştır: Ankette sorulan standartların uygulanmasında olumlu etkisi olabilecek faktörler hakkında meslek mensuplarının görüşleri alınmış ve elde edilen görüşler ile çalışmaya katılan katılımcıların kendilerine özgü özellikleri karşılaştırılarak sonuçlara varılmıştır. Bu ana faktör gruplarından biri “mesleki bilgi ve tecrübe” olup, yapılan çalışma sonucunda, mesleki bilgi ve tecrübenin, standartların uygulama başarısında olumlu etkisinin olacağı düşünüldüğü belirlenmiştir.

Hacıhasanoğlu vd. (2012), çalışmalarında Ankara’da muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdiği anket çalışması sonuçlarına yer vermiş, 313 katılımcının verdiği cevapların değerlendirmesine göre KOBİ TFRS ile ilgili ifadeler verilen cevaplara göre meslek mensuplarının farklılaştığı noktaları tespit etmişlerdir. KOBİ TFRS ile ilgili verilen ifadelerden “Muhasebe meslek mensupları KOBİ standartlarına kısa sürede uyum sağlayacaklardır” ifadesine ilişkin farklılığın, mesleki tecrübesi 1-5 yıl arasında olan meslek mensupları ile 16-20 yıl ve 20 yıl üstü mesleki tecrübeye sahip meslek mensuplarının değerlendirmelerinden kaynaklandığı belirlenmiştir. Ortalamalara bakıldığında 1-5 yıl mesleki tecrübeye sahip meslek mensuplarının bu ifadeye katılmadıkları tespit edilmiştir. 16-20 yıl ve 20 yıl üstü mesleki tecrübeye sahip meslek mensuplarının ise KOBİ standartlarına kısa sürede uyum sağlanacağı görüşünü destekledikleri tespit edilmiştir.

Tablo 9. Tecrübe Değişkeni Açısından Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkına Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin Independent Sample T-Test Analizi

İfadeler	Tecrübe	Cevap	AO	SS	t	sd	Sig. Levene	P T-Testi
KOBİ TFRS'nin uygulanma süreci meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri sayesinde kolay olacaktır.	0-15 yıl	468	3,22	1,108	-2,038	908	,296	,042*
	16 yıl ve üstü	442	3,37	1,096	-2,038	906,089		,042
TÜRMOB tarafından verilecek eğitimler KOBİ TFRS'nin uygulanma sürecini kolaylaştıracaktır.	0-15 yıl	468	3,69	1,043	-2,710	908	,000	,007
	16 yıl ve üstü	442	3,87	,966	-2,715	907,660		,007*
KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planımız yeterli olacaktır.	0-15 yıl	466	2,71	1,109	-3,176	906	,843	,002*
	16 yıl ve üstü	442	2,94	1,081	-3,178	905,291		,002
KOBİ TFRS'ye uygun hazırlanmış finansal tabloları anlamak daha kolay olacaktır.	0-15 yıl	468	3,48	1,021	-2,337	908	,001	,020
	16 yıl ve üstü	442	3,63	,944	-2,343	907,590		,019*
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde en önemli engel Tekdüzen Muhasebe Sistemi olacaktır.	0-15 yıl	468	2,87	1,060	1,960	908	,439	,050*
	16 yıl ve üstü	442	2,73	1,076	1,960	903,284		,050
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde en önemli engel muhasebe programlarına adaptasyon sürecinde olacaktır.	0-15 yıl	468	3,01	1,105	-2,144	908	,087	,032*
	16 yıl ve üstü	442	3,17	1,134	-2,142	901,757		,032

One Way Anova testini uygulayabilmemiz için Tablo 10'da görüldüğü gibi 3 gruba böldüğümüz tecrübe değişkeni için yapılan analizlerin sonuçları Tablo 11 ve 12'de verilmektedir.

Tablo 10. Meslek Mensupları Mesleki Tecrübe Açısından Üç Gruba Ayrıldığında Durumları

Mesleki Tecrübe	Frekans	%
0-10 Yıl	268	28,2
11-20 Yıl	332	34,9
21 Yıl ve üstü	310	32,6
Cevapsız	40	4,2
Toplam	950	100,0

Tablo 11. Mesleki Tecrübe Değişkeni Açısından Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkında Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin One Way Anova Testi

İfadeler	sd	Ortalama Kare	F	Sig.
KOBİ TFRS uygulanması meslek mensuplarının iş yükünü arttıracaktır.	2	6,146	4,575	,011
	906	1,343		
TÜRMOB tarafından verilecek eğitimler KOBİ TFRS'nin uygulanma sürecini kolaylaştıracaktır.	2	4,320	4,266	,014
	907	1,013		
KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planımız yeterli olacaktır.	2	4,983	4,140	,016
	905	1,204		
KOBİ TFRS uygulanması ile vergisel işlemler için ayrı bir finansal tablo uygulamasına gerek kalmayacaktır.	2	4,476	3,488	,031
	906	1,283		
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde en önemli engel Tekdüzen Muhasebe Sistemi olacaktır.	2	3,440	3,018	,049
	907	1,139		

KOBİ TFRS uygulamaları hakkında meslek mensuplarının genel düşüncelerini ölçebilmek için belirlediğimiz 21 adet ifade için meslek mensuplarının mesleki tecrübe açısından One Way Anova analizi uyguladığımızda aşağıdaki Tablo 10 ve Tablo 11'deki sonuçlar elde edilmiştir. One Way Anova testine göre Tablo 10'da görülen 5 ifadede Sig. $\leq$ 0,05 sonucu ile meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri açısından aralarında anlamlı fark olduğu sonucu çıkmıştır. Anlamlı sonuç değerleri koyu renkte ile gösterilmektedir.

One Way ANOVA ile test edilen ifadeler sonucunda elde edilen anlamlı değerler Scheffe Testi ile analiz edildiğinde Tablo 11’de görülen mesleki tecrübe aralıkları arasında istatistiki olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Tabloda görülen 4 ifadeye koyu renkte ile gösterilen sonuçlar ile anlamlı fark değerleri verilmektedir.

Tablo 12. Mesleki Tecrübe Açısından Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkında Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin Scheffe Testi

İfade	Mensubun Tecrübe Aralığı	Mensubun Tecrübe Aralığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	P
KOBİ TFRS uygulanması meslek mensuplarının iş yükünü arttıracaktır.	0-10 Yıl	11-20 Yıl	-,242*	,095	,040*
		21 Yıl ve üstü	,000	,097	1,000
	11-20 Yıl	0-10 Yıl	,242*	,095	,040*
		21 Yıl ve üstü	,242*	,092	,031*
	21 Yıl ve üstü	0-10 Yıl	,000	,097	1,000
		11-20 Yıl	-,242*	,092	,031*
TÜRMOB tarafından verilecek eğitimler KOBİ TFRS’nin uygulanma sürecini kolaylaştıracaktır.	0-10 Yıl	11-20 Yıl	-,105	,083	,444
		21 Yıl ve üstü	-,243*	,084	,015*
	11-20 Yıl	0-10 Yıl	,105	,083	,444
		21 Yıl ve üstü	-,138	,079	,222
	21 Yıl ve üstü	0-10 Yıl	,243*	,084	,015*
		11-20 Yıl	,138	,079	,222
KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planımız yeterli olacaktır.	0-10 Yıl	11-20 Yıl	-,090	,090	,605
		21 Yıl ve üstü	-,257*	,092	,020*
	11-20 Yıl	0-10 Yıl	,090	,090	,605
		21 Yıl ve üstü	-,167	,087	,158
	21 Yıl ve üstü	0-10 Yıl	,257*	,092	,020*
		11-20 Yıl	,167	,087	,158
KOBİ TFRS uygulanması ile vergisel işlemler için ayrı bir finansal tablo uygulamasına gerek kalmayacaktır.	0-10 Yıl	11-20 Yıl	,184	,093	,141
		21 Yıl ve üstü	-,036	,095	,928
	11-20 Yıl	0-10 Yıl	-,184	,093	,141
		21 Yıl ve üstü	-,221*	,090	,048*
	21 Yıl ve üstü	0-10 Yıl	,036	,095	,928
		11-20 Yıl	,221*	,090	,048*

Aşağıda aralarında anlamlı fark olan mesleki tecrübe aralıkları sıralanmıştır:

1. “KOBİ TFRS uygulanması meslek mensuplarının iş yükünü arttıracaktır” ifadesinde, “11-20 yıl” tecrübesi olan meslek mensupları ile “0-10 yıl” tecrübesi olan meslek mensupları arasında ve “11-20 yıl” tecrübesi olan meslek mensupları ile “21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları arasında; “11-20 yıl” tecrübesi olan meslek mensupları lehine,
2. “TÜRMOB tarafından verilecek eğitimler KOBİ TFRS’nin uygulanma sürecini kolaylaştıracaktır” ifadesinde, “21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları ile “0-10 yıl” tecrübesi olan meslek mensupları arasında; 21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları lehine,
3. “KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planımız yeterli olacaktır” ifadesinde, “21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları ile “0-10 yıl” tecrübesi olan meslek mensupları arasında; 21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları lehine,
4. “KOBİ TFRS uygulanması ile vergisel işlemler için ayrı bir finansal tablo uygulamasına gerek kalmayacaktır” ifadesinde, “21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları ile “11-20 yıl” tecrübesi olan meslek mensupları arasında; 21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensupları lehine istatistiki anlamlı fark vardır.

Hacıhasanoğlu vd. (2012), Ankara’da SMMM’ler üzerindeki çalışmalarında KOBİ TFRS’lerin uygulamaya geçirilmesi ile birlikte iş yükünün artacağı görüşüne katılım oranının oldukça yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Erol vd. (2011), çalışmalarında, Çanakkale merkez ve Biga ilçesinde faaliyette bulunan muhasebe meslek mensupları üzerinde uyguladığı anket çalışmasında “0-5 yıl” kıdeme sahip meslek mensupları ile “6-10 yıl” kıdeme sahip meslek mensupları arasında “standartların muhasebe meslek mensuplarının dünyadaki diğer meslek mensupları ile uyumunu kolaylaştırması” ifadesine “6-10 yıl” kıdeme sahip meslek mensupları, “0-5 yıl” kıdeme sahip meslek mensuplarına göre daha fazla katılım gösterdiklerini tespit etmiştir.

Ülkü (2008), çalışmasında meslekte 10 yıl ve daha az süredir çalışanların % 81’i, 11-20 yıl arasında mesleki tecrübesi olanların % 62’si, 21 yıl ve daha uzun süredir bu mesleği sürdürenlerin % 69’unun KOBİ’ler için UFRS’nin uygulanmaya başlamasıyla birlikte meslek mensuplarının iş yüklerinin artacağını düşündüğü tespit edilmiştir.

10. SONUÇ

Bu çalışmada muhasebe meslek mensuplarının, mesleki tecrübe sürelerine göre TFRS ve KOBİ TFRS hakkındaki bilgi düzeyleri ve genel düşünceleri hakkında durumlarının tespiti amaçlanmış, ayrıca meslek mensupları arasında bu değişkene göre algı farklılığı olup olmadığı yapılan istatistiki analizlerle tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda elde ettiğimiz sonuçlar şöyledir:

TFRS hakkında bilgi düzeylerini değerlendirmeleri istenen meslek mensuplarının verdikleri cevaplar incelendiğinde mesleki tecrübe sürelerine göre “0-15 yıl” tecrübesi olan mensuplarında kendilerini “Az bilgili” olarak gördüğünü belirtenlerin daha fazla olduğu tespit

edilmiştir. “16 yıl ve üstü” tecrübe grubunda ise kendilerini “Bilgili” olarak gördüğünü belirtenlerin daha fazla olduğu görülmüştür.

KOBİ TFRS hakkında bilgi düzeylerini değerlendirmeleri istenen meslek mensuplarının verdikleri cevaplar incelendiğinde mesleki tecrübe sürelerine göre “0-15 yıl” tecrübesi olan meslek mensuplarında kendilerini “Az bilgili” olarak gördüğünü belirtenlerin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. 16 yıl ve üstü” tecrübe grubunda ise yine kendilerini “Az bilgili” olarak gördüğünü belirtenlerin daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Meslek mensuplarına KOBİ TFRS hakkında çalışması olup olmadığı sorulduğunda aldığımız cevapları meslek mensuplarının mesleki tecrübe sürelerine göre değerlendirdiğimizde “0-15 yıl” arası tecrübesi olan meslek mensuplarına kıyasla “16 yıl ve üstü” tecrübe süresi olan meslek mensuplarının standartlar hakkında daha fazla çalışma yaptıkları tespit edilmiştir. Ayrıca meslek mensuplarından KOBİ TFRS hakkında eğitim kurslarına katılımın “16 yıl ve üstü” tecrübe süresine sahip meslek mensuplarında daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Meslek mensuplarına KOBİ TFRS uygulamalarının zor olması nedeniyle mesleği bırakmayı hiç düşünüp düşünmedikleri sorulmuş, aldığımız cevaplarda “16 yıl ve üstü” tecrübe süresi olan meslek mensuplarından daha fazla evet cevabı alındığı tespit edilmiştir.

“KOBİ TFRS’nin uygulanma süreci meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri sayesinde kolay olacaktır” şeklinde belirttiğimiz ifadeye “16 yıl ve üstü” tecrübe süresi olan meslek mensupları daha fazla olumlu cevap vermiştir. “0-15 yıl” arası mesleki tecrübesi olan meslek mensupları bu ifadeye daha az katıldıklarını belirtmişlerdir. Daha uzun yıllar meslekte bulunanlar mesleki tecrübe sayesinde uygulamaya daha kolay geçileceğini düşünmektedirler.

“TÜRMOB tarafından verilecek eğitimler KOBİ TFRS’nin uygulanma sürecini kolaylaştıracaktır” şeklinde belirttiğimiz ifadeye yine “16 yıl ve üstü” tecrübe süresi olan meslek mensupları “0-15 yıl” arası tecrübesi olan meslek mensuplarına kıyasla daha fazla olumlu cevap verdikleri tespit edilmiştir. Meslekte çalışma süresi daha fazla olan meslek mensupları eğitimlerin TÜRMOB tarafından verilmesine daha olumlu yaklaşmaktadırlar.

“KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planımız yeterli olacaktır” şeklinde belirttiğimiz ifadeye ise hem “0-15 yıl” arası tecrübe süresi olan hem de “16 yıl ve üstü” tecrübe süresi olan meslek mensupları katılmadığını belirten cevaplar vermiştir. Bununla birlikte “0-15 yıl” arası tecrübe süresi olan meslek mensuplarının bu ifadeye “16 yıl ve üstü” tecrübe süresi olan meslek mensuplarına göre daha olumsuz baktıkları tespit edilmiştir.

“KOBİ TFRS’ye uygun hazırlanmış finansal tabloları anlamak daha kolay olacaktır” şeklinde belirttiğimiz ifadeye ise “16 yıl ve üstü” tecrübe süresi olan meslek mensupları “0-15 yıl” arası tecrübesi olan meslek mensuplarına kıyasla daha olumlu cevaplar vermiştir. Daha uzun yıllar tecrübesi olan meslek mensuplarının bu ifadeye daha olumlu bakmakta olduğu tespit edilmiştir.

“KOBİ TFRS’nin uygulanması sürecinde en önemli engel Tekdüzen Muhasebe Sistemi olacaktır” ifadesine ise “16 yıl ve üstü” tecrübe süresi olan meslek mensupları “0-15 yıl” arası tecrübesi olan meslek mensuplarına kıyasla daha fazla katılmadıklarını belirten cevaplar vermişlerdir.

“KOBİ TFRS’nin uygulanması sürecinde en önemli engel muhasebe programlarına adaptasyon sürecinde olacaktır” şeklinde sorduğumuz ifadeye hem “0-15 yıl” arası mesleki tecrübesi olan meslek mensupları hem de “16 yıl ve üstü” mesleki tecrübe süresi olan meslek mensupları “fikrim yok” seçeneğine daha fazla işaretleme yapmışlardır. Bununla birlikte “0-15 yıl” tecrübesi olan meslek mensuplarının “16 yıl ve üstü” tecrübe süresi olan meslek mensuplarına kıyaslandığında bu ifadeye daha fazla katılmadıklarını belirten cevaplar verdikleri tespit edilmiştir.

Mesleki tecrübe süresini 3 gruba ayırarak (“0-10 yıl”, “11-20 yıl” ve “21 yıl ve üstü”) yaptığımız One Way ANOVA testi sonuçlarına göre ise şu sonuçlar elde edilmiştir:

“KOBİ TFRS uygulanması meslek mensuplarının iş yükünü arttıracaktır” ifadesi için meslek mensuplarının verdikleri cevaplar mesleki tecrübe sürelerine göre yukarıda belirttiğimiz bu 3 gruba göre analiz edildiğinde “11-20 yıl” tecrübe süresi olan meslek mensuplarının “0-10 yıl” ve “21 yıl ve üstü” gruplarına göre bu ifade hakkında farklı düşündüğü tespit edilmiştir. “11-20 yıl” tecrübe süresi olan meslek mensuplarının bu ifadeye daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

“TÜRMOB tarafından verilecek eğitimler KOBİ TFRS’nin uygulanma sürecini kolaylaştıracaktır” ifadesinde ise “21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensuplarının bu ifadeye verdikleri cevaplar ile “0-10 yıl” tecrübesi olan meslek mensuplarının bu ifadeye verdikleri cevaplar arasında fark olduğu tespit edilmiştir. Mesleki tecrübe süresi daha uzun olan mensuplar TÜRMOB tarafından eğitim almaya daha olumlu bakmaktadırlar.

“KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planımız yeterli olacaktır” ifadesinde, “21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensuplarının bu ifadeye verdikleri cevaplar ile “0-10 yıl” tecrübesi olan meslek mensuplarının bu ifadeye verdikleri cevaplar arasında fark olduğu tespit edilmiştir. “21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensuplarının bu ifadeye daha az tecrübe süresi olanlara kıyasla daha olumlu cevaplar verdikleri tespit edilmiştir.

“KOBİ TFRS uygulanması ile vergisel işlemler için ayrı bir finansal tablo uygulamasına gerek kalmayacaktır” ifadesinde, “21 yıl ve üstü” tecrübesi olan meslek mensuplarının bu ifadeye verdikleri cevaplar ile “11-20 yıl” tecrübesi olan meslek mensuplarının bu ifadeye verdikleri cevaplar arasında fark olduğu tespit edilmiştir. “11-20 yıl” tecrübesi olan meslek mensupları bu ifadeye daha olumsuz cevaplar vermişlerdir.

Yaptığımız analizlerde mesleği bırakmayı düşünenlerin 16 yıl ve üstü tecrübesi olanlar arasında olduğu görülmüştür. Meslek mensupları yoğun iş şartları altında yeni bir sisteme geçişe hemen adapte olamamışlardır. Bu nedenle bağlı oldukları kuruluşlardan bu sürece

uyum aşamasında destek beklemektedirler. Meslek mensupları TFRS ve KOBİ TFRS hakkında kendilerinin sürekli eğitim almaları gerektiğini de belirtmektedirler. Bu nedenle TMSK, TÜRMOB, TESMER, SPK, KGK, meslek odaları ve üniversitelerin işbirliği ortamı içerisinde, daha kısa sürede meslek mensuplarının eğitilmesini sağlayacak yöntemlerle eğitim çalışmalarını gerçekleştirmeleri ve bu eğitimlerin sürekliliğini de sağlamalıdır. Bilgi sahibi olan mensupların uluslararası uyuma katkı sağlamaları daha kolay olacaktır.

KAYNAKLAR

- Altunışık, Remzi.- Coşkun, Recai.– Bayraktaroğlu, Serkan.-Yıldırım, Engin (2007), Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı, 5. Baskı, Sakarya Yayıncılık, Sakarya.
- Arsoy (Poroy), Aylin.- Bora, Tuba, (2012). KOBİ Muhasebe Standartlarının Gelişimi Ve Türkiye Uygulaması Üzerine Bir Araştırma, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 56, Ekim, ss. 17-28, <http://journal.mufad.org/attachments/article/681/2.pdf> (08.11.2012).
- Bozdemir, Enver, (2012), “Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun Muhasebe Meslek Mensupları Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Çalışma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Nisan, ss.101-122.
- Can, İsmail.- Gör, Yusuf, (2011), “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Meslek Mensupları Arasında Bilinirlik Düzeyini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma (Ankara ve Çankırı İlleri Örneği)”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Eylül, Sayı 5, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/3186c.pdf>, (23.06.2012).
- Çankaya, Fikret.- Hatipoğlu, Oğuzhan, (2011), “Türkiye’de Uluslararası Muhasebe Standartlarının Uygulanabilirliğini Etkileyen Faktörlerin Meslek Mensuplarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, Yıl 4, Sayı 7, Yaz, ss.61-89.
- Dinç, Engin. - Atabay, Esra (2011), “Muhasebe Meslek Mensuplarının TFRS’ye Yönelik Düşünceleri ve Uygulama Başarısına Etki Etmesi Muhtemel Faktörlere Yönelik Bir Araştırma – Trabzon Alt Bölgesi Örneği”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Sayı:5, Ekim, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/5b543.pdf> (23.06.2012).
- Elitaş, Cemal.- Karakoç, Mehtap.- Özdemir, Serkan, (2011), “Muhasebe Meslek Mensupları Perspektifinden Türkiye Muhasebe Standartları”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Sayı 5, Ekim, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/eb6a9.pdf> (23.06.2012).

- Erdoğan, Murat.- Dinç, Engin, (2009), “Türkiye Muhasebe Standartları ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi”, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Sayı: 43, ss.154-169.
- Erol, Mikail.- Atmaca, Metin.- Öztürk, Seçil (2011), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarına Bakış Açılarının Ölçülmesine İlişkin Ampirik Bir Çalışma”, Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı Dergisi (MÖDAV), Sayı 3, s.225-267.
- Gençtürk, Mehmet.- Karaman, Nagihan.- Yılmaz, Tayfun, (2011), “KOBİ’ler İçin Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Değerlendirilmesi ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeylerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Bir Araştırma”, Finans Politik & Ekonomik Yorumlar Dergisi, Cilt 48, Sayı 551, ss. 77-92.
- Güneş, Recep.- Durmuş, Ahmet Fatih.- Solak, Bilal, (2011), “Muhasebe Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS’ye Yönelik Bilgi Düzeyleri ve Uygulamaya Yönelik Beklentileri: Elazığ Ve Malatya İlleri Örneği”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Kasım, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/5e3c8.pdf>, (23.06.2012).
- Hacıhasanoğlu, Tansel.- Karaca, Nevran.- Demirci, Şuayyip Doğuş (2012), “KOBİ’ler İçin TFRS’nin Getirdiği Yenilikler ve Uygulanabilirliği Üzerine Ankara İlinde Bir Araştırma”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Aralık, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/33017.pdf>, (25.06.2012).
- Hatunoğlu, Zeynep.- Uçaktürk, Mahmut.- Mustafa Kılılı, (2013), “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nın Bilinirlik Düzeyi Üzerine Kahramanmaraş’ta Bir Alan Çalışması”, Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi, Yıl 6, Sayı 1, ss. 51-62.
- İşgüden, Burcu.- Kızılgöl, Ömür (2012), “Muhasebe Meslek Mensuplarının UFRS’lere Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Balıkesir İlinde Bir Araştırma”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Sayı 5, Aralık, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/314c8.pdf>, (11.02.2013).
- KGK, (2013), Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar, http://www.kgk.gov.tr/contents/files/tms_seti/TMS/BKK_Usul_ve_Esas.pdf, (11.04.2013).
- Koroğlu, Çağrı.- Doğan, Canan, (2012), “Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Uyum Süreci Ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi

- (Marmaris İlçesi Örneği)”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Aralık, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/314c8.pdf>, (11.02.2013).
- Kurtçu, Elif.- Akdoğan, Habib (2011), “KOBİ’lerde UFRS Uygulamalarının Denetim Üzerine Olası Etkilerini Görmek Amacıyla Serbest Muhasebeci Ve Mali Müşavir İle Yeminli Mali Müşavirler Üzerine Bir Araştırma”, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, ss. 63-85, http://www.sbedergi.hitit.edu.tr/files/elif_kurtcu.pdf (11.06.2013).
- Nakip, Mahir, (2003), Pazarlama Araştırmaları Teknikler ve SPSS Destekli Uygulamalar, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özkan, Azzem.- Özşahin, Filiz, (2012). Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ finansal raporlama standartları hakkındaki görüşlerinin tespitine yönelik bir araştırma. Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Cilt 12, Sayı. 37, Eylül, s. 47-68.
- Resmi Gazete, (2011), “Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”, 2.11.2011, Sayı: 28103, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/11/20111102-5.htm>, (09.05.2013).
- TÜRMOB, (2013), “Meslek Mensupları Faaliyet Durumu Tablosu”, <http://www.turmob.org.tr/TurmobWeb/Attachment.aspx?param=jGL4YtEdKTuiNV89EZbVAIkgN/QmgLwJyD9P7yCC7msWndBjRctUbKgTib44HxeOojeUoNV0fPjJNsGFle4/Ww==>, (23.05.2013).
- Ülkü, Sema, (2008), “KOBİ’ler İçin UFRS Taslağının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algılanışına Yönelik Bir Araştırma (İstanbul Örneği)”, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

